

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

45. ČÍSLO / XXXI. ROČNÍK

17 Kč • 0,90 €

12. LISTOPADU 2023

Z obsahu:

Svatý Daniel Comboni

- apoštol pro Afriku
a prorocký misionář

Katecheze papeže
Františka při generální
audienci 20. září 2023,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Blahoslavený Jan Liccio

Libor Rösner
- strana 4 -

Modlitba papeže Františka

za mír ve světě
- strana 5 -

Chtěla jsem Ježíši

dokázat svoji lásku
- strana 6 -

Beranův relikviář

s Palladiem země české
je opět v Římě
- strana 7 -

**Totalitarismus zjevný
a zakamuflovaný (2)**

Grzegorz Kucharczyk
- strana 8 -

Heřman Josef (6)

Wilhelm Hünermann
- strana 12 -

**Statistika agentury Fides
ke Světovému dni misii**

- strana 13 -

Antoine Van Dyck (1599-1641): Vize premonstrátského světce Heřmana Josefa ze Steinfeldu

Svatý Daniel Comboni – apoštol pro Afriku a prorocký misionář

Katecheze papeže Františka při generální audienci 20. září 2023, náměstí Sv. Petra v Římě

1 Sol 2,4.7-8

Dobrý den, drazí bratři a sestry! V katechezích o evangelizačním nadšení, tedy o apoštolské horlivosti, se dnes zastavíme u svědectví svatého Daniela Comboniho. Byl to apoštol plný horlivosti pro Afriku. O jejích národech napsal: „Zmocnily se mého srdce, které žije jen pro ně“ (*Spisy*,

941), „zemřu s Afrikou na rtech“ (*Spisy*, 1441). Je to krásné, co říkáte? A k tamním národům se obracel takto: „Nejšťastnější z mých dnů bude, až za vás budu moci položit svůj život.“ (*Spisy*, 3159) To je výraz člověka zamilovaného do Boha a do bratří a sester, kterým sloužil na misiích a kterým ustavičně a neúnavně připomínal, že Ježíš Kristus trpěl a zemřel i za ně (*Spisy*, 2499; 4801).

Potvrzoval to v kontextu poznamenaném hrůzami otroctví, jehož byl svědkem. Otrokářství činí z člověka věc, jeho hodnota je redukována na to, že je někomu nebo něčemu užitečný. Ale Ježíš, Bůh, který se stal člověkem, vyzdvihl důstojnost každé lidské bytosti a odhalil falešnost veškerého otroctví. Comboni si v Kristově světle

Pokračování na str. 10

Jak dosvědčujeme svoji lásku k Trojjedinému Bohu? A jaké jsou důvody této naší lásky? Odpovědi na uvedené otázky budou jistě různé, ale jak ukazují texty tohoto čísla Světla, podstatné je, aby naše láska k Pánu byla ryzí, čistá od veškeré pýchy a egoismu, měla ve výhledu spásu lidských duší. Kolikrát jsme to již slyšeli a kolikrát o tom již rozjímali! A už zase? ... Jak velmi důležité je vracet se k pilířům naší katolické víry a zkoumat, zda nepotřebují opravit! Vždyť který dobrý stavitel by nechal kterýkoliv nosný pilíř bez řádné, pravidelné kontroly a údržby? Riskoval by třeba i pád takového pilíře? O to více bychom měli pečovat o nesmrtelnou podstatu lidského bytí po všechny věky – o svoji duši. A nejen o svoji, jak už také dobře víme...

Papež František v jedné ze svých katechezí o svědcích víry představil italského světce Daniela Comboniho, který svůj život zasvětil Africe. Dá se o něm napsat tolik! Ale snad ještě působivější a užitečnější než detailní poznání jeho života a vpravdě kristovského misionářského úsilí jsou myšlenky, které se nacházejí v jeho spisech, či které pronesl při svých promluvách... V nich totiž najdeme důvody pro naši lásku k Pánu Ježíši a pro pravou horlivost v hlásání evangelia. Zároveň však i významná upozornění, co je ve vztahu ke Kristu či k misiím špatně, jako kupříkladu: „Tak namáhává a pracná misie ... nemůže žít z pouhého zdání, z bezpáteřních jedinců plných sobectví a se-

Editorial

bestřednosti, kteří se nestarají, jak by měli, o spásu a obrácení duší.“ To platí pro každého pokřtěného katolického křesťana, neboť – jak víme – naše misie vyplývá ze křtu a z vděčně přijaté Boží lásky, kterou máme hlásat všude tam, kam nás Pán ve své prozřetelnosti v životě postaví. Tak se i zmíněná Comboniho slova stávají naléhavým předmětem našeho rozjímání o lásce k Pánu Bohu a k bližním, o spásu lidských duší.

Listopad (str. 11) je i v tomto měsíci, kdy nejen hlouběji přemýšlíme o posledních věcech člověka, o smrti, o věčnosti, ale můžeme zároveň rozjímat právě i o tom, jak vyjádříme my svoji lásku k Lásce, která pro spásu lidských duší obětovala až do krajnosti svůj život v Božím Synu Ježíši Kristu. – Jak žiji aktuálně v této chvíli já, který putuji zde na zemi? Mám upřen svůj zrak k nebi? Myslím na život po smrti? Jsem připraven na okamžitý odchod z tohoto světa? Co přinesu Pánu? Nacházím se ve stavu posvěcující milosti? – Na tak důležité otázky bychom měli při zpytování svědomí hledat odpověď každý den. Nikoliv proto, abychom se skrupulózně obviňovali, jak jsme stále slabí, neschopní bezvýhradné lásky k Pánu atd. Ale proto, abychom svoji slabost s pokorou a z lásky k milujícímu a milosrdnému Bohu vyznali, jemu ji odevzdali a v síle jeho milosti

začali znova s čistým štítem na své pozemské pouti.

Když říkáme „začít znova“, znamená to „znova s Pánem Bohem“. Je potřeba, abychom se nebáli o tomto svém postoji svědčit a vnášet ho do světa. Neboť vidíme, jak to dopadne, když se „začne svět znova“ – totalitní režimy jsou toho nechvalným svědkem... (str. 8-10) V tomto týdnu si můžeme oživit rovněž svoji vlastní zkušenost s totalitou (17. listopadu), jejíž konec byl také znamením konečného vítězství Pána Boha, jakkoliv dlouhé utrpení a strasti v našem národě dopustil. Ovšem, nespěme na vavřínech – ani ďábel nikdy nespí! I dnes pokouší člověka stejně jako tehdy či v době Francouzské revoluce, ba od věčnosti: „Začni budovat svůj svět znova, lépe, bez Boha. Budeš nezávislým, budeš si moci užívat, ovládneš druhé... budeš bohatý, úspěšný, mocný...“ Jak lákavé! Avšak konce takového člověka jsou horší než začátky... (srov. Mt 12,45) Také v dnešní době, která je pod silným vlivem ďábelských ideologií a médií zaměřených proti Bohu, musíme vynakládat stejné, ne-li větší úsilí o proměnu světa, o návrat k Pánu. To je naše každodenní misie, na kterou jsme Bohem vysláni! Kéž bychom ji pro lásku k Pánu Ježíši vykonávali s takovou odvahou, jakou prokázala 14letá Alžběta Galgóczyová! (str. 6-7)

Panno Maria, Královno misionářů, buď v tomto naší stálou Pomocnicí a Vůdkyní!

Daniel Dehner

Podobenství, které Pán dnes vypráví, je součástí jeho závažných poselství o posledních věcech člověka. Připrav se na ně velkou usebraností a prosbou o pomoc Ducha Svatého.

Sleduj příběh deseti panen jako názorný obraz toho, jaké je tvé postavení a tvé poslání, k němuž jsi povolán křtem svatým. Pán si tě pozval jako člena svého doprovodu, abys byl nositelem světla. Patřit k těmto vyvoleným je velká čest, ale nesmíš zapomínat, že toto vyznamenání je spojeno také s odpovědností. Pán na tebe spoléhá, proto tvé zařazení do slavnostního průvodu není důvodem k bezstarostnosti, nýbrž k odpovědnosti o to větší a k moudré a vynalézavé prozíravosti, abys byl připraven splnit své poslání za všech okolností.

Z jeho vyprávění se totiž dovídáš o smutné skutečnosti: celá polovina jeho vyvolených bere svůj úkol na lehkou váhu. Jestliže počáteční nadšení nevyvolá potřebnou změnu, nepřivede tě k větší horlivosti a připravenosti, nýbrž jen ukolébává falešné sebevědomí, stává se nakonec spíše škodlivým a nebezpečným. Nemáš i ty všechny důvody uvědomit si tu skutečnost, jak rychle ti dochází olej počátečního elánu a dobrých předsevzetí? Když se pro něco nadchneš, nenechej se unést planým citem a uvědom si, že tím se ještě nic nezměnilo a ničeho podstatného nebylo dosaženo. Je třeba počítat s usilovnou a soustavnou prací, s trpělivým čekáním, i když ti přitom někdy únavou padají víčka. Zůstaň trpělivý a připravený. Nejsou to pozvání, kdo určují Ženichův příchod, nýbrž je to jeho věc a jeho právo; a ty naopak máš myslet na to, aby až přijde, našel tě připraveného tam, kde máš být. On sice předem neohlašuje, kdy přijde, ale můžeš si být jist tím, že opravdu přijde.

Přichází Ženich, pojdte mu naproti!

Dívej se nyní pozorně, co ta zpráva způsobí u podřimujících panen. Zatímco pro jedny z nich je to důvod k nepopsatelné radosti a jásotu, u druhých panen je tento tak dlouho a toužebně očekávaný příchod důvodem ke zděšení: jejich lampy vyhasly! Jak by se s nimi mohly zařadit do světelného průvodu? Kde vzít nyní potřebný olej? Opatřit si ho teď uprostřed noci už nebude snadné. Za této situace už

Výzva k bdělosti

Zamyšlení nad liturgickými texty dnešní neděle

Bděte, protože neznáte den ani hodinu.

jim nemohou pomoci ani jejich družky. Nepokládej to za neochotu, že jim odmítají svou pomoc: prozíravé a věrné panny by tím ohrozily svůj vlastní úděl.

Nespoléhej proto na to, že se s někým „svezeš“, nespoléhej na své dosavadní postavení, dlouholetou příslušnost k nějaké třeba i svým způsobem privilegované skupině či hnutí. To nikomu nezajišťuje, že se nemůže ocitnout v nečekaných nesnázích. Nespoléhej na to, že nějaké řešení se vždycky najde. Raději i uprostřed té největší duševní pohody a prožívané radosti počítej s tím, že by se mohlo dostavit selhání a vyústit v nenapravitelnou situaci, kdy ti dveře Boží milosti a přízně mohou zůstat neodvolatelně zavřeny.

Pošetilé panny tloučou na dveře: *Pane, otevři nám!* Ještě před krátkou dobou byly tyto dveře pro ně dokořán otevřeny. Jak snadno mohly vstoupit do zářící hodovní síně, kde jsou pro ně připravena místa! Stačilo, aby byly včas připraveny jako jejich moudré a prozíravé družky.

Bohužel dostávají odpověď, kterou se naplňuje jejich nelitostný osud: *Neznám vás!* Ano, slyšíš dobře. Ten nejlaskavější a nejdobrotivější Pán umí vyslovit také tvrdá a neúprosná slova. Celé toto podobenství ti Pán staví před oči právě proto, aby tě včas upozornil, že své křesťanské povolání musíš brát velmi vážně. Každá lehkomyšlnost a vlažnost tě může nepřijemně, ba dokonce i nenapravitelně zaskočit.

Bůh je stejně tak dobrotivý jako spravedlivý. Nepodléhej pokušení vytvářet si jednostranný a nepravdivý obraz o Ježíši, kterému postačí prozpěvovat *Pane, Pane!*

Nebude-li tvůj život zářit skutky obětavé lásky a opravdové spravedlnosti, které od tebe Pán očekává, nemůže tě potřebovat a nebude tě ani znát. Boží láska a milosrdenství nás vybízejí k důvěře, nikoliv však k pohodlné lehkomyšlnosti, vlažné povrchnosti a opovázlivému spoléhání. Jestliže nám jednou odpustí náš hřích, není to pokyn, abychom jej opakovali,

Liturgická čtení

1. čtení – Mdr 6,12–16

Moudrost září a nevadne, snadno ji vidí ti, kdo ji milují, dává se nalézt těm, kdo ji hledají. Předchází ty, kdo po ní touží, a ukazuje se jim první. Neunaví se, kdo k ní časně přichází, najde ji, jak mu sedí u dveří. Myslet totiž na ni je svrchovaná prozíravost, kdo kvůli ní bdí, brzy je bez starosti. Vždyť sama obchází a hledá ty, kdo jsou jí hodni, na cestách se jim ukazuje s přízní a při každé myšlence jim vychází vstříc.

2. čtení – 1 Sol 4,13–18

Nechceme vás nechat v nevědomosti o těch, kteří už zemřeli. Nesmíte pro ně truchlit tak jako ostatní, kdo nemají naději. Poněvadž věříme, že Ježíš umřel i vstal z mrtvých, věříme také, že s Ježíšem přivede Bůh k životu i ty, kdo zesnuli ve spojení s ním. Říkáme vám to přece, jak nás Pán o tom poučil: My živi, kteří se dožijeme příchodu Páně, nepředstihneme ty, kdo budou

Dokončení na str. 7

ale abychom se ve vděčné lásce a činné horlivosti stále více spojovali s Bohem.

Proto se vžij do situace družiček, které byly pozvány na svatbu, a nakonec zůstaly samy ve tmě před zavřenými dveřmi, aby tě tento jejich bolestný zážitek včas varoval před podobným osudem. Je možné slyšet od Ženicha něco horšího než *Neznám tě?*

Ta slova mohou uslyšet i ti, kteří s ním jedli a pili a v jeho jménu činili mnoho zázraků⁽¹⁾, jestliže do poslední chvíle nezachovají jeho slovo.

Nežádej od Pána, aby změnil svou přísnost, ale ty sám změň rychle a rozhodně, co můžeš a máš změnit: míru své trvalé připravenosti na jeho příchod. I ta jeho slova, která se ti zdají přísná, jsou ve skutečnosti slova lásky: Nevaruje tě, aby tě strašil, ale aby vyburcoval tvou horlivost. Velice Mu záleží na tom, abys Jej doprovodil do hodovní síně s lampou jasně zářící. Jen olej do své lampy si musíš včas připravit sám.

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Srov. Mt 7,23; Lk 13,27–28.

Blahoslavený Jan Liccio

Jan Liccio je dalším z málo známých, resp. neznámých obyvatel nebeského království. Pro nás, dlužno zdůraznit, neboť hlavně mezi svými rodáky Sicilany proslul krom ctnostného života nejvíce jako velký divotvůrce. Ale už jen při neopatrném seznámení se s jeho osobností spatříme, jak úžasnou postavou byl a jak velký je Bůh, když dopřává svým vyvoleným takové dary.

Matku nikdy nepoznal, neboť zemřela při porodu. Vyrůstal tak v rodném sicilském Caccamu od roku 1400 jen s otcem Giorgiem. I když ani to není úplně pravda – otec musel přes den dřít na poli a Jana nechával samotného doma. Jednou plakal chlapec tak úpěnlivě, že se ho zželelo sousedce, která ho vzala k sobě domů, tam ho nakrmila a pak položila vedle svého manžela ležícího s ochrnutím na lůžku. Za pár vteřin nemocný vstal z lůžka zcela zdravý!

Po počáteční nevoli z narušeného soukromí si Liccio starší nechal říct a sousedce svého syna svěřoval. Díky tomu mohl pracovat a nemusel s obavou myslet na potomka, kterého údajně do té doby živil šťávou z granátových jablek. Ze sousedčiny strany šlo možná tak trochu i o zjištění – manžel nevydržel dlouho zdrav, nicméně jeho stav se rapidně zlepšil pokaždé, když byl u nich malý Giovanni.

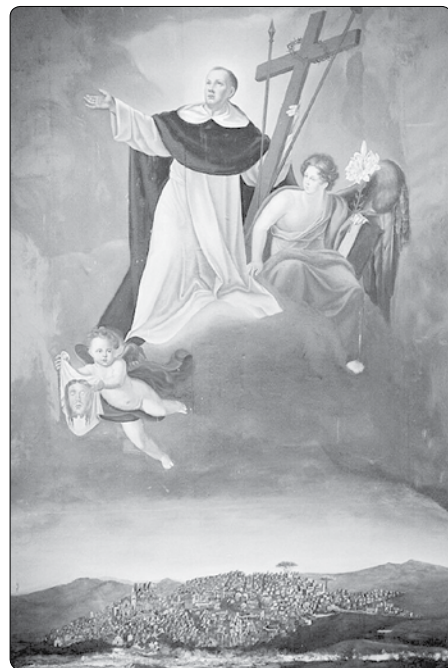
Ten pomalu vyrostl v dospívajícího mladíka, spíše stranou svých vrstevníků, raději se zabíral věcmi nadzemskými než podružnými zábavami. V patnácti letech jej otec poslal do 40 km vzdáleného Palerma s jakýmsi vyřizováním. Jak měl ve zvyku, zašel si Jan ve chvílce času, který mu zbyl, do kostela, aby se pomodlil. Tam natre-

fil na mladého dominikánského bratra Pietra Geremia. Dali se do řeči, během níž ho Petr přesvědčoval, aby se také on stal dominikánem. Jan se zdráhal, necítil se hoden hábitu, který před ním nosil například sv. Tomáš Akvinský, avšak po čase si to rozmyslel a do řádu vstoupil.

Vyvstal ovšem problém se studiem, jež si syn chudého rolníka nemohl dovolit. Díky štedré sousedské výpomoci byl ale tento problém zažehnán, Jan mohl vystudovat a stát se knězem.

S jeho životem je spjata řada událostí záračné povahy. Jako třeba incident na cestě do Caccama, kam byl představeným spolu se dvěma spolubratry vyslán založit klášter. Přepadla je tlupa ozbrojených násilníků, která se jim nejprve do očí bezostyšně rouhala, ale když jeden z nich zaútočil na Jana nožem, ruka, ve které zbraň držel, mu na místě zchomrla. Zděšení tímto jevem, nechali je útočníci být, po chvílce, hnutí lítostí a bázní, je dohonili a prosili o odpuštění. Trojice řeholníků v černobílých hábitech jim odpustila a P. Jan se útočníka otázal, zda lituje toho, že urazil Boha. Když dotyčný přisvědčil, přiměl ho slíbit, že se to už nebude nikdy opakovat, uchopil jeho zchomrlou paži do dlaní a udělal znamení kříže. Onen zchomrlý

Blahoslavený Jan Liccio

s úžasem zpozoroval, že jeho horní končetina je v naprostém pořádku.

Jiné zázraky se děly při samotné stavbě kláštera. Jednou se už nedostávalo žádného materiálu, proto se Jan začal modlit o Boží pomoc. Znenadání přijel na staveniště nikým neobjednaný volský povoz s vápnem, kameny a pískem. Po vyložení nákladu vozka zmizel neznámo kam a volí i s povozem pak sloužili až do zakončení stavby. Jindy náš dominikán dokázal modlitbou rozmnožit chléb a víno pro stavební dělníky a ještě jindy vzkřísil malého chlapce, který se přišel podívat, jak pracuje jeho strýc, a z neopatrnosti se zřítíl z výšky a zabil se.

Konec konců již samotné započítání stavby nebylo ledajaké – sám archanděl Michael mu prozradil, že není třeba stavět nákladné základy, protože v lese už jedny jsou. To Janovi potvrdili i místní dělníci s tím, že je viděli tam, kde se nikdy předtím žádné nevyskytovaly.

Rozumí se tedy samou sebou, že dominikána konajícího zázraky vyhledávali věřící potřebující pomoc. Nejméně tři lidé s vážným poškozením lebky se uzdravili po jeho zásahu a jedné vdově neubývalo ve spíži chleba, takže mohla bez problémů nasytit svých šest ratolestí. Podobných případů bychom napočítaly desítky.

P. Jan Liccio však svou činnost neomezoval výhradně na zázraky. Ty ostatně měly základ v jeho hluboké zbožnosti

Poselství Královny míru

„Drahé děti! Větry zla, nenávisti a nepokoje dují zemí, aby zničily životy. Proto mě Nejvyšší k vám poslal, abych vás vedla k cestě míru a jednoty s Bohem a lidmi. Vy jste, dítko, moje vztažené ruce: modlete se, postěte se a přinášejte oběti za mír, poklad, po kterém žijí každé srdce. Děkuji vám, že jste přijaly moji výzvu.“

Medžugorje 25. října 2023

a neochvějně důvěře v Hospodina. Navíc si za ně nikdy nepřičítal sebemenší zásluhu, vždy odkazoval na Boha coby jejich Původce. Zůstal pokorným a mírným. Miloval růženec a šířil tuto modlitbu, kde jen mohl. Stejně tak šířil, kde jen mohl, lásku a úctu k Panně Marii. Časem totiž opustil Caccamo a z povinnosti generálního vikáře procházel celou Sicílii. Navštěvoval chudé, nemocné či vězně.

Představení kazatelského řádu v něm poznali poklad a pověřili ho veřejným kázáním. Janova kázání, označovaná jeho současníky za „ohnivý blesk“, rozněcovala srdce a lidé se z gruntu měnili: vlašné zapálil oheň Boží lásky, bezbožní činili pokání a ti, kteří víru ztratili, ji pod vlivem jeho slov znovu našli. Když pojednával o Božích trestech či Ježíšově bolestném utrpení, ustávaly spory a hádky, lidé přestávali cizoložit, krást a rouhat se. Všim tím si zbožný a pokorný syn sv. Domínika vysloužil přívlastek „apoštol Sicílie“. Té Sicílie, jejíž obyvatelstvo si ho vyžádalo zpět, když byl poslán do neapolského kláštera San Domenico Maggiore.

V rámci společenství blahoslavených a svatých patří mezi ty, kteří dosáhli nejvyššího věku – dožil se úctyhodných 111 let. Předpověděl přitom den a hodinu své smrti. Dokud mu zbývalo sil, věren rádoval slibům i vlastnímu poslání, pomáhal potřebným, šířil Boží slávu a lásku k Bohorodičce, žil asketickým životem provázeným vroucí modlitbou.

Na věčnost se odebral 14. listopadu 1511 a jeho tělo spočinulo v klášterním kostele v Caccamu. Zázrak se pak udál i při jeho pohřbu – u jeho rakve vystavené pro veřejnost hořely nepřetržitě dva dny a dvě noci svíce, aniž by je oheň strávil.

Jeho kult, mezi lidmi hojně rozšířený, potvrdil 25. dubna 1753 papež Benedikt XIV. Blahoslavený Jan Liccio se tak stal prvním dominikánem na Sicílii, který byl zapsán do seznamu blahoslavených. Krom jiného se na něj mohou obracet ti, kteří utrpěli úraz hlavy. Je též patronem celé Sicílie a města Caccama.

K posledním dvěma destinacím se vážou jedny z posledních slov, jež světec pronesl na této zemi. Na smrtelné posteli ujistil okolostojící, že kdyby mu Bůh ve své nekonečné dobrotě ráčil dát milost nebe, nezapomene ani na svůj klášter, ani na své Caccamo, ani na celou Sicílii.

Modlitba papeže Františka za mír ve světě

Papež František na pátek 27. října vyhlásil den postu, modliteb a pokání za mír ve světě. V 18 hodin večer ve Vatikánské bazilice Svatý otec předsedal modlitbě bolestného růžence na tento úmysl, zakončené eucharistickou adorací. Papežovu modlitbu, s níž se obrátil k Matce Boží, přinášíme v plném znění.

* * *

Maria, pohleď na nás! Jsme tu před tebou. Ty jsi Matka, znáš naši námahu a naše zranění. Ty, Královno míru, trpíš s námi a za nás, když vidíš tolik svých dětí zkoušených konflikty, sužovaných válkami, které trýzní svět.

Nastala temná hodina. Toto je temná hodina, Matko. A v této temné hodině se noříme do tvých zářivých očí a svěřujeme se tvému Srdci, vnímavému k našim starostem. Také ono nepostrádalo neklid a obavy: kolik zažilo úzkosti, když se pro Ježíše nenašlo místo pod střechou, kolik strachu, když jste spěšně uprchli do Egypta, protože ho chtěl Herodes zabít, jakou tíseň, když jste ho ztratili v chrámu! Ve zkouškách jsi však, Matko, byla odvážná a statečná, důvěřovala jsi Bohu a na obavy jsi reagovala péčí, na strach láskou, na úzkost obětí. Neustoupila jsi, Matko, ale v rozhodujících chvílích jsi převzala iniciativu: spěchala jsi k Alžbětě, na svatbě v Káně jsi od Ježíše obdržela jeho první zázrak, ve večeradle jsi udržovala učedníky v jednotě. A když na Kalvárii pronikl tvou duší meč, ty, Matko, pokorná a silná žena, jsi protkala noc smutku velikonoční nadějí.

Nyní se, Matko, znovu ujmi iniciativy, ujmi se jí za nás, v této době drásané rozpory a pustošené zbraněmi. Obrat svůj milosrdný pohled na lidskou rodinu, která zbloudila z cesty k míru, která dala přednost Kainovi před Ábelem, a protože ztratila smysl pro bratrství, nenachází atmosféru domova. Přimlouvej se za náš svět, který se ocitl v nebezpečí a zmatku. Nauč nás přijímat život a pečovat o něj – o každý lidský život! – a zavrhnout šílenství války, která rozsévá smrt a ruší budoucnost.

Maria, mnohokrát jsi k nám přišla s prosbou o modlitbu a pokání. My však, zahleděni do svých vlastních potřeb a rozptýleni tolika světskými zájmy, jsme byli k tvým pozváním hluchší. Avšak protože miluješ, neomrzeli

jsme tě, Matko. Vezmi nás za ruku, vezmi nás za ruku a veď nás k obrácení, přiměj nás, abychom Boha postavili na první místo. Pomoz nám zachovat jednotu v církvi a být řemeslníky společenství ve světě. Připomeň nám důležitost naší role, dej, ať se cítíme zodpovědní za mír, povolání k modlitbě a adoraci, k přimlouvám a smírné oběti za celý lidský rod.

Matko, sami to nezvládneme, bez tvého Syna nemůžeme dělat nic. Ty nás však přivádíš zpět k Ježíši, který je našim pokojem. Proto, Matko Boží a naše, přicházíme k tobě, hledáme útočiště u tvého Neposkvrněného Srdce. Vžíváme milosrdenství, Matko milosrdenství, pokoj, Královno pokoje! Otřes dušemi těch, kdo jsou v pasti nenávisti, obrať ty, kdo žijí a podněcují konflikty. Osuš slzy dětí, které v této hodině tolik pláčou, pomáhej osamělým a starým, podpírej zraněné a nemocné, ochraňuj ty, kdo museli opustit svou vlast a své blízké, utěšuj sklíčené, obnovuj naději.

Svěřujeme a zasvěcujeme ti své životy, každé vlákno svého bytí, vše, co máme a čím jsme, navždy. Zasvěcujeme ti církve, aby svědčila světu o Ježíšově lásce, aby byla znamením svornosti a nástrojem míru. Zasvěcujeme ti náš svět, zvláště ti zasvěcujeme země a regiony, kde se válčí.

Věřící lid tě volá, Jitřenko spásy, Matko, otevírej průzory světla v noci konfliktů. Ty, stánku Ducha Svatého, vnukni vůdcům národů cesty k míru. Ty, Paní všech národů, usmíř své děti, svedené zlem, zaslepené mocí a nenávistí. Ty, která jsi každému blízko, zkrát naše vzdálenosti. Ty, která máš soucit se všemi, uč nás pečovat o druhé. Ty, jež zjevuješ Pánovu něhu, učiň nás svědky jeho útěchy. Matko, Královno míru, vlévej do srdcí Boží soulad. Amen.

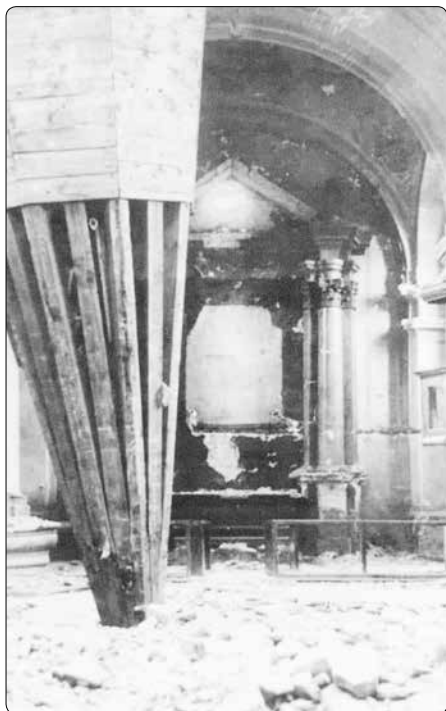
Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>

(Redakčně upraveno)

Chtěla jsem Ježíši dokázat svoji lásku

Maďarská smírná duše, stigmatizovaná Alžběta Galgóczyová (1905–1962) je u nás velmi málo známá. Po první světové válce v roce 1918, když rumunská armáda obsadila Maďarsko, hrozbu a nebezpečí pronásledování v tomto poválečném chaosu pociťovali také křesťané. A právě tehdy 14letá Alžběta nasadila vlastní život, aby zachránila Nejsvětější svátost před znesvěcením. Učinila tak povzbuzena slovy svého učitele náboženství a své matky: „Nyní musíme dokázat, že Ježíše milujeme, a musíme zůstat věrni naší víře i za cenu mučednictví.“

Obléhání města Szolnok východně od Budapešti trvalo již několik týdnů, když se kněz po mši svaté zeptal věřících, zda by byl někdo ochoten jít do té části města, kde se nacházel hrad. Ten byl dočasně pod silnou palbou nepřátelských vojsk. Úkolem odvážlivce bylo z hradního kostela zachránit před znesvěcením Nejsvětější svátost a rovněž odnést do bezpečí cenné liturgické předměty. Nikdo se nepřihlásil dobrovolně, protože každý věděl, jakému nebezpečí by se vystavil. Alžběta však na tuto prosbu neustále myslela. Má nechat Pána Ježíše v kostele samotného a bezbranného, vydaného napospas bezbožným vojákům? Byla téměř ještě dítě, ale do svého deníku si zapsala: „*Moje srdce se rozhořelo touhou po mučednictví. Stále myslím na to, jak bych mohla Ježíše zachránit a dokázat mu, že ho miluji.*“ Má jít? Svoji sestru zasvětila do tohoto „záchranného plánu“, avšak společníci v ní

Spadá věž kostela v Szolnoku

Panna Maria Alžbětu naučila, že „kdo skutečně miluje Ježíše, chce vždy pouze to, co chce Ježíš a co on miluje.“ Tak se stala velkou orodovnicí za maďarský národ nejen doma, ale i daleko za hranicemi své vlasti.

nenášla. Několik dní chodívala úplně sama směrem k hradnímu kostelu, ale nikomu se o tom nezmínila. V deníku píše: „*Vždy, když jsem se odvažila jít o jeden, dva domy dále než předchozího dne, ze strachu jsem utekla zpět domů.*“

Po několika dnech sebrala veškerou odvahu a dorazila až k brodu řeky. Sotva vstoupila na most, vojáci na druhé straně řeky Tisy po ní začali střílet. „*Kulky kolem mne jen tak lítaly a hvízdaly. Když maďarští vojáci umístění na radnici zaslechli palbu, vyšli ven, aby zjistili, co to znamená. Vyběhli také vojáci z kasáren a křičeli na mě: »Uhni! Lehni si na zem! Ustup! Ustup!«*“ Alžběta však nadále – i navzdory silné střelbě – běžela ke svému cíli, k hradnímu kostelu. Nic ji nedokázalo zastavit. Když se konečně dostala na druhý konec mostu, zadunělo dělo.

„*Vojáci mě přijali s hněvem a hrubě se na mě obořili: »Co tu děláš?«* Zajíká-jíc se dostala jsem ze sebe, že chci jít do kostela, abych odtud něco odnesla. Pak se mi začali posmívat a také mě bili. Se smíchem mě strčili do kostela a zavřeli za mnou dveře.“

Dělostřelecká palba začala být stále intenzivnější. Rány se ozývaly i v bezprostřední blízkosti kostela. Alžběta dále píše: „*V takových chvílích jsem se spontánně schoulila do klubíčka, avšak strach jsem už více necítila. Z několika vypadnutých cihel jsem si postavila provizorní schůdky, abych mohla vystoupit až ke svatostánku. Dvířka svatostánku jsem vylomila kusem železa.*

Přešťastná a hluboce dojatá jsem uviděla monstranci a ciborium. Opatrně jsem je vytáhla a oba tyto klenoty jsem odložila do kouta, protože bombardování kostela bylo stále silnější. Zdi kostela se prudce otřásaly, omítka opadávala a zanechávala po sobě oblaka prachu. Ciborium jsem zabalila do alby, monstranci do mešního roucha a podařilo se mi posbírat ještě pár stříbrných misek, které se mi zdály být cenné. Granáty mezitím padaly do kostela a dělaly díry ve zdech. Pokusila jsem se z kostela odejít, ale dveře byly zamknuty. Vtom mě přepadl obrovský strach. Najednou nastal strašlivý lomoz, vrzání a praskání. Až se mi zatočila hlava. Když jsem se potom odvažila otevřít oči, uprostřed kostela byla spadlá věž.

Pak střelba ustala a nastalo ticho. Hledala jsem nějaký otvor, kterým bych se mohla dostat se svým drahocenným pokladem na svobodu. Když mě vojáci

Beranův relikviář s Palladiem země české je opět v Římě

zpozorovali, zatarasili mi cestu. Řekli, že když vstoupím na most, nepřátelé začnou opět střílet. Velmi jsem se polekala. Jak se teď dostanu domů? Potom mě napadlo: Nezůstává mi jiná možnost než přeplavat řeku.

Tímto otvorem (v kroužku) se Alžběta prosmykla ven z kostela

Vyzula jsem si střevice a zachráněné cennosti jsem zabalila do dvou uzlíků. Jeden jsem si přivázala na hlavu, druhý na ramena a nohou jsem vyzkoušela vodu, která však byla ještě stále velmi studená. Tu se mě zmocnila panika, protože jsem ještě nikdy neplavala přes tak širokou řeku. Pomyšlení na to, že bych se mohla utopit a že bych zbytečně zachraňovala eucharistického Pána, jen umocňovalo můj strach. Po dlouhém váhání a pláči jsem nakonec sebrala veškerou odvahu, skočila do vody a přeplavala na druhý břeh. Když jsem tam dorazila, radostí a vzrušením jsem se rozplakala.“

Doma si mysleli, že Alžběta je již mrtvá. Když zcela promočené a vyčerpané děvče vešlo do dveří a pošeptalo mamince, koho přineslo, ta rozrušením málem omdlela. „*Moje matka s úctou a dojetím vzala tento balíček, otevřela ho a klaněla se Ježíši.*“ Pak postavila monstranci a ciborium na stůl v ložnici, zapálila svíčky a napomenula děti, aby chodily s úctou a po špičkách. Ona sama spolu s Alžbětinou nejstarší sestrou strávily celou noc v adoraci. Následujícího rána vzaly Nejsvětější svátost na mši svatou a odevzdaly tento poklad knězi, který se nestačil divit, když se dozvěděl o všem, co se stalo. Alžběta jen prostě poznamenala: „*Byla jsem velice šťastná, že jsem Ježíši dokázala svoji lásku!*“

*Z Vítězstvo Srdca 152/2023
přeložil a upravil -dd-*

Relikviář s Palladiem země české, které si Josef kardinál Beran přivezl z Prahy do Říma, byl po restauraci opět umístěn v kapli kardinála Berana v české Papežské koleji Nepomucenum v Římě.

Palladium si kardinál Beran přivezl v roce 1965 po vyhoštění z vlasti z pražského arcibiskupství. Podle dochovaných zmínek ho doprovázelo na všechna místa internace po roce 1949, tedy v období, kdy nemohl vykonávat úřad arcibiskupa pražského.

Palladium bylo restaurováno v Praze a do Říma ho přivezl P. Vladimír Kelnar, diecézní konzervátor Arcibiskupství pražského, aby následně mohlo být umístěno do kaple v budově Papežské koleje Nepomucenum v Římě.

„Palladium je v kapli, které říkáme »Beranovka«, v níž kardinál Beran prožil poslední čtyři roky svého života. Prožil doslova, protože to byl člověk Eucharistie, a tak přebýval v kapli, u svatostánku. Pěkně to vyjádřil jeho sekretář, biskup Škarvada – »byl jako ovčácký pes u nohou Pastýře«,“ vzpomněl rektor Papežské koleje Nepomucenum P. Roman Czudek a dodal: „Pro

nás je Palladium »dědictví otců«, které je prostředkem v předávání pravé víry, mariánské zbožnosti a úcty k národním světcům. Věříme, že se v blízké budoucnosti i samotný kardinál Beran, jehož

beatifikační proces nyní probíhá v Římě, připojí k těm, které můžeme oficiálně prosit o přímluvu, tedy k blahoslaveným a svatým.“

*Podle www.cirkev.cz
(Redakčně upraveno)*

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

už mrtví. Až totiž bude dán rozkaz, až zazní archandělův hlas a Boží polnice, sám Bůh sestoupí z nebe. Napřed vstanou zemřelí křesťané, potom my, kteří zůstaneme naživu, budeme spolu s nimi uchvázeni v oblacích do vzduchu vstříc Pánu. A pak už budeme s Pánem navždycky. Těšte se proto navzájem těmito slovy.

Evangelium - Mt 25,1-13

Ježíš řekl svým učedníkům toto podobenství: „Nebeské království je podobné deseti pannám, které vzaly lampy a vyšly naproti ženichovi. Pět z nich bylo pošetilých a pět prozíravých. Pošetilé vzaly sice lampy, ale nevzaly s sebou olej, prozíravé si však vzaly s lampami také do nádobek olej.

Když ženich dlouho nepřicházel, začaly všechny podřimovat a usnuly. Uprostřed noci se strhl křik: »Ženich je tady! Jděte mu naproti!« Tu všechny ty panny vstaly a začaly si upravovat lampy. Pošetilé prosily prozíravé: »Dejte nám trochu oleje, lampy nám dohasinají.« Ale prozíravé odpověděly: »Nemůžeme, nestačilo by pak ani nám, ani vám, dojděte si raději k prodavačům a kupte si.« Jakmile však odešly nakoupit, přišel ženich a ty připravené vešly s ním na svatbu a dveře se zavřely. Později přišly i ostatní panny a volaly: »Pane, pane, otevři nám!« On však odpověděl: »Amen, amen, pravím vám: Neznám vás.« Bďte tedy, protože neznáte den ani hodinu.“

Totalitarismus zjevný a zakamuflovaný (2)

Revolucionáři chtěli „znovu začít svět“. Měla vzniknout „nová Francie“ a „noví Francouzi“ a v další perspektivě bylo plánováno stvořit „nového člověka“. Na cestě k realizaci těchto plánů byla katolická církev zásadní překážkou.

Zabít kněze!

„Kněží jsou jedinou příčinou neštěstí ve Francii. Revoluce, která je triumfem osvícení, může jenom s odporem pohlížet na příliš dlouhou agónii party těch darebáků.“ Takto hovořil v roce 1793 jakobínský komisař Joseph Chalier, který vstoupil do historie jako „kat Lyonu“. V roce 1790 schválená tzv. civilní konstituce kléru byla právním podkladem k systematickému pronásledování francouzského duchovenstva, které dosáhlo svého vrcholu v prvních letech existence Francouzské republiky (1792–1794). Vyznačovalo se zabijáckým terorem, jehož oběťmi byli především „obyčejní“ Francouzi. Historici již dávno potvrdili, že mezi oběťmi, které tehdy zahynuly pod gilotinou, to byli téměř z 80 % představitelé „třetího stavu“, v jehož jménu začala v roce 1789 revoluce ve Francii.

Revolucionáři chtěli „začít svět znova“. Měla vzniknout „nová Francie“ a „noví Francouzi“ a v další perspektivě bylo plánováno stvořit „nového člověka“. Na cestě k realizaci těchto plánů byla katolická církev zásadní překážkou. V revolučním táboře dobře věděli, že není církve bez kněží, poněvadž jenom kněz může vysluhovat Nejsvětější oběť, a Eucharistie – jak je známo – je pramenem i vrcholem víry církve. Pokud tedy nebude zdroj, zanikne sama nejzávažnější překážka na cestě realizace totalitárního programu „začátek světa znova“. Nejedna z prominentních revolucionářů obdržel v minulosti kněžské svěcení (např. J. Fouché, patřící do radikálního křídla jakobínů), a dokonce mezi nimi byl i jeden biskup (Talleyrand). Bylo tedy zcela jasné, kde a na koho udeřit.

Dne 27. května 1792 přikázala revoluční vláda deportovat do zámořských kolonií všechny duchovní odmítající složit „civilní přísahu kléru“. Dne 18. března 1793 schválila republika trest smrti pro všechny duchovní, kteří tuto přísahu nesložili. Trest smrti hrozil rovněž světským osobám, které poskytovaly úkryt

tzv. nepřisežným kněžím nebo se účastnily jimi sloužených bohoslužeb a přijímaly od nich svátosti.

Historici, kteří se věnují zkoumání dění za protikřesťanského teroru v dobách Francouzské revoluce, uvádějí, že během revoluce ve Francii dalo za víru život kolem tří tisíc katolických kněží. Metody jejich usmrcování byly různé.

Posílali je na gilotinu po „procesu“ před Revolučním tribunálem. Těžko se to dá nazvat řádným soudním postupem. Spíše se může hovořit o prvenství ve „vzorových procesech“, které budou specialitou totalitárních států (především stalinovského Sovětského svazu). Revolucí povolanému Revolučnímu tribunálu nešlo jen o odsouzení kněze, ale rovněž o výsměch náboženství, které reprezentoval, a následně o výsměch tomu, který je dárcem daru v podobě svátosti kněžství. Dokazují to do dnešních dnů dochovaná akta procesů vedených před revolučními tribunály v různých místech Francie.

L'Homme aux six têtes (Člověk se šesti hlavami) – karikatura z roku 1815 představující Talleyranda, diecézního biskupa Autunu. Byl vévodou Beneventa, stoupencem Francouzské revoluce a sekularizace církevních dober. V roce 1791 byl exkomunikován.

V Orleánsu v roce 1793 stanul před tváří revoluční „spravedlnosti“ na smrt odsouzený kněz Julien d’Herville – „nepřisežný jezuita“. V aktech Revolučního tribunálu v Orleánsu bylo zapsáno, že „u něj našli všechny prostředky k uplatnění fanatismu a pověry: škapulíř se dvěma medailkami, malou okrouhlou krabičku se začarovaným chlebem⁽¹⁾, pásek, na kterém byl připevněný velký kříž ze stříbra, a kříšťalový relikvíář“.

Jinou metodou likvidace francouzského duchovenstva revoluční „totalitární demokracii“ byly zmíněné deportace do zámořských území. Jedním z takových cílů byla Francouzská Guyana, kde panovalo vražedné tropické klima, obzvláště bolestně vnímané osobami, které měly za sebou několikaměsíční věznění. Takový osud čekal na přelomu let 1793 a 1794 na více než 800 kněží, kteří déle než půl roku čekali na plavbu do Guyany na bárkách uvázaných u vjezdu do přístavu v Bordeaux.

Nedostatek potravy, chybějící léky a základní podmínky zabezpečující hygienu znamenaly už před vyplutím z přístavu pro většinu z nich rozsudek smrti. Z 829 kněží zemřelo během čekání na plavbu 547. Jejich osud, a především jejich chování – věrně setrvání v modlitbě a v udělování svátostí (zpověď) – byl předzvěstí osudu tisíce katolických kněží, kteří hynuli za podobných okolností ve vyhazovacích táborech přichystaných totalitárními státy ve 20. století.

V roce 1995 sv. Jan Pavel II. beatifikoval 64 kněží, kteří v nelidských podmínkách umírali v očekávání plavby do Guyany (skutečně Dachau na bárkách). Jak totiž říkal Svatý otec: „Na dně hrůzy si zachovali ducha odpuštění. Jednotu víry a jednotu vlasti uznali za věc závažnější než všechno jiné.“

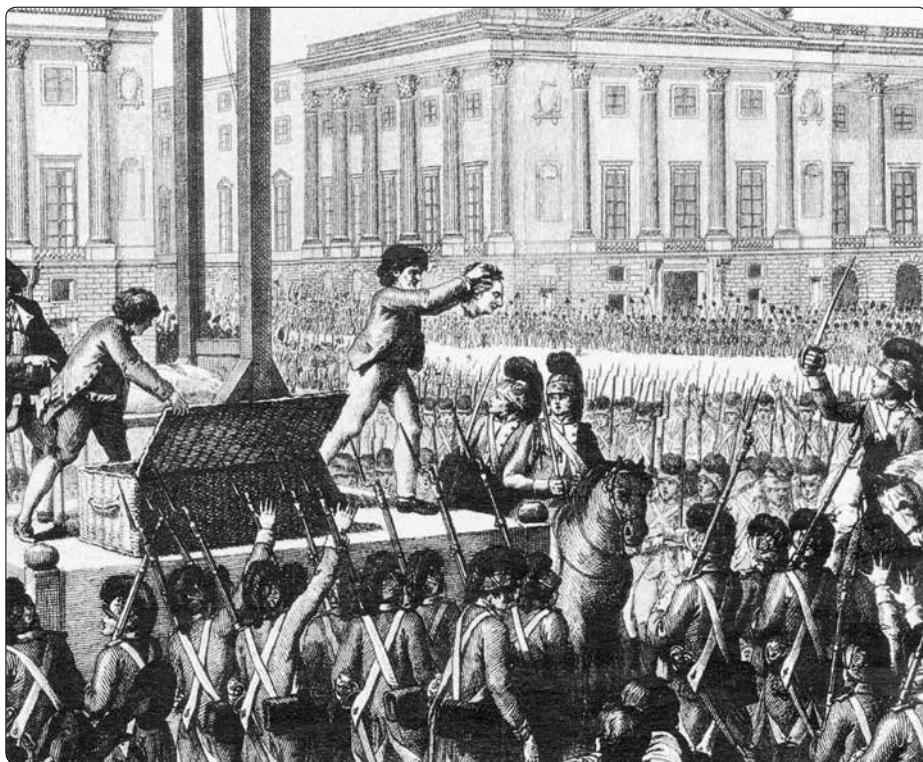
Totalitární přestavba všeho

V roce 1793 bylo oficiálně zakázáno křesťanské náboženství. Nejenom údy katolické církve, „nepřisežní“ kněží, ale rovněž ti, kteří přistoupili na „kompromis“ (čti: kapitulaci) se zlem, rozhodovali se

pro poslušnosti vůči „civilní konstituci kléru“ – všeobecně všichni lidé přiznávají se k víře v Krista – neměli právo vyznávat svoji víru. Všechno to bylo v zemi, která se chlubila hesly, jež měla napsaná na svých praporech: „Volnost, rovnost a bratrství“ ... Opět se ukázalo, že se počítají ne slova, ale činy.

Křesťanství mělo být vymazáno ze srdcí i z veřejného prostoru. Takový úplný program „přestavby“ mentality a každodenního života milionů lidí je typickým projevem působení totalitární ideologie mající k dispozici celý státní aparát. Nejen že bylo zakázáno slavit mši svatou a udílet všechny další svátosti (křtem počínaje), ale v roce 1793 byl oficiálně zaveden nový způsob měření času. Ten znamenal, že se od těch dob ve Francii nebudou roky počítat od Kristova narození, ale v této zemi od roku 1792, ustanovení republiky. Jak říkal Fabre d'Eglantine – jeden z „dárců“ projektu nového kalendáře: „Dlouhé přivyknutí ke gregoriánskému kalendáři naplnilo paměť lidu značným množstvím představ, které byly dlouhý čas dovolené a které ještě dnes jsou pramenem jeho náboženských omylů. Je tedy nutné tyto vize ignorace nahradit skutečností myslí, odstranit kněžskou povýšenost pravdou přírody.“

Nový kalendář znamenal zavádění desetidenního týdne. Od té doby bylo svěcení nedělí zakázáno pod trestem smrti. Místo dne Páně revoluční vlády zavedly „svátek dekády“, který se musel povinně světit. Bylo zakázáno světit nejenom neděle, ale také všechny křesťanské svátky, počínající Velikonocemi a Vánocemi.

Umělecká vize veřejné exekuce gilotinou v době Francouzské revoluce

Odkřesťanštění měla být i sféra zvuků. V republice bylo zakázáno užívat kostelní zvony, které v revoluční propagandě označovali jako „kněžský bubínek“, volající k „temnotě a fanatismu“.

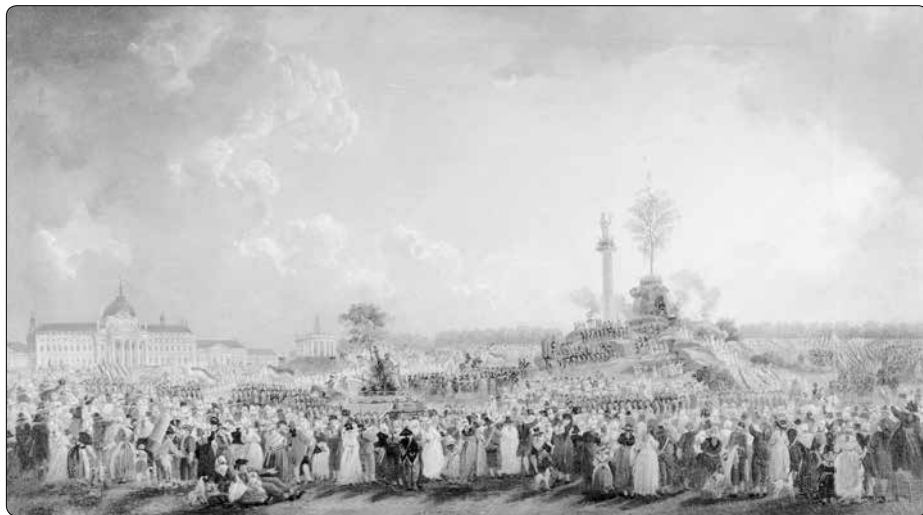
Odkřesťanštění pohlcovalo také široce chápanou veřejnou sféru. Cílem revolučního působení „totalitární demokracie“ bylo odstranění křesťanských symbolů z prostoru. To zase znamenalo trest smrti pro křesťanské svatyně – v tom i nádherné gotické i románské katedrály – jimiž byla „prvorozená dcera“ církve pokryta. Jistou dobu se v revolučním parlamentu debatovalo

o projektu jednoho z jakobínských poslanců, zbořit ve Francii všechny kostelní věže, poněvadž – jak argumentoval navrhuje – není možné připustit, aby v zemi tak velice zdůrazňující rovnost byly některé budovy o tolik vyšší než druhé. Tím víc, pokud ty budovy jsou symbolem „pověry a fanatismu“ – jak v revoluční propagandě označovali katolickou víru.

Totalitární vandalismus

K realizaci onoho projektu nakonec nedošlo, což neznamená, že ve Francii pominula vlna skutečného revolučního vandalismu. Historici, kteří se zabývají aspektem dění „totalitární demokracie“, hovoří o „martyrologii francouzských katedrál“, které se staly objektem ničení při furii tvůrců „nové Francie“. Mnoho z těchto perel sakrální architektury, které figurují na listině světového kulturního dědictví UNESCO, bylo citelně poškozeno působením revolucionářů ovládnutých totalitárním snem o „začínání světa znovu“.

Dramatický osud byl mj. údemem pařížské katedrály Notre Dame. V roce 1792, krátce po vyhlášení republiky, revoluční vláda sekce (čtvrti) Paříže, na jejímž území se katedrála nacházela, začala se systematickým rabováním jejích pokladů. Bylo tehdy ukradeno drahocenné

Pierre-Antoine Demachy (1723–1807): Oslava Nejvyšší Bytosti

liturgické náčiní (mešní kalichy, monstrance, krucifixy) a ozdobné relikviáře (mj. sv. Marcela a sv. Vincenta de Paul). Krátce poté jakobinská vláda hlavního města Francie (Pařížská komuna) přikázala zničit věž katedrály, „která hřešila proti rovnosti“ (F. Souchal). Dramatický pohled na padající věž katedrály, který jsme mohli pozorovat v roce 2019 při požáru Notre Dame, se poprvé odehrál v roce 1792 jako důsledek vědomé činnosti lidí ve službě „totalitární demokracie“ v revolučním vydání.

Závažně poškodili také fasádu pařížské katedrály, na které byly (ze západní strany) umístěny sochy starozákonních králů Judeje a Izraele. V roce 1793 byly úplně zničeny, poněvadž – jak bylo psáno v úředním oznámení Pařížské komuny – „podporovaly náboženské pověry“ a „navracely starou připomínku na krále“. Ničeny byly také sochy uvnitř i vně katedrály. Tento postup se nedá nazvat nijak jinak než jako projev čisté kristofobie. Socha Panny Marie umístěná na pilíři portálu severního ramene vydržela, zato byla zničena soška Dítěte Ježíše v její náruči.

Dovršením míry zprofanování pařížského katedrálního chrámu bylo v roce 1793 jeho přejmenování na „svatyni Rozumu“. V jejich zdech byl pak v roce 1794 inaugurován kult Nejvyšší Bytosti, který měl nahradit křesťanský kult Trojjediného Boha. Víceměně podobná představení, mající charakter vlastního rituálu nepřátelského převzetí svatyní určených kultu Skutečného Boha, se odehrávaly v mnoha jiných kostelech a katedrálách, které padly za oběť revolučnímu vandalismu.

Nejstrašnějším projevem jeho působení bylo zničení překrásné románské baziliky v Cluny. Tento po věky nejnádhernější chrám Západu, kostel-matka velké clunyské kongregace (benediktinů), která se v 11. a 12. století přičinila o obnovu církve (gregoriánská reforma), a tím také celé západní civilizace, byl nejprve zneuctěn (roku 1792) a následně prodán (jako národní majetek) okolním „pocitivým občanům“. Ti zase brali katedrálu jako kameolom: budova byla do základů rozebrána. Dnes nezůstala stopa po největší bazilice (do doby vybudování nové, římské baziliky sv. Petra v 16. století) posvěcené pape-

ži. V roce 1095 byl hlavní oltář v Cluny posvěcen bl. Urbanem II., celou baziliku pak posvětil v roce 1130 papež Inocenc II.

Mnoho nechybělo a osud baziliky v Cluny by byla sdílela i katedrála v Chartres, historiky umění uznávaná za nejnádhernější gotickou katedrálu. Je zapsána na listině světového kulturního dědictví UNESCO. V roce 1793 byla znesvěcena (provázeno rabováním cenností v jejím interiéru) a následně prodána místnímu podnikateli v ceně odpadu. Jenom proto, že nový majitel neměl k dispozici dostatečně velké místo, kam by mohl přemístit získaný „stavební materiál“, katedrála přetrvala. Ale dodnes můžeme, když hledíme na zničenou tvář Krista Krále z tzv. Královského portálu, vidět stopy ve skutečích tragického pokusu „začít se světem znovu“ skrze Francouzskou revoluci.

(Pokračování)

*Z Mitujcie się! 1/2022 přeložila -vv-
(Redakčně upraveno)*

Poznámky:

⁽¹⁾ Jde o konsekrované Hostie. [pozn. aut.]

Svatý Daniel Comboni – apoštol pro Afriku a prorocký misionář

- dokončení katecheze papeže Františka ze str. 2

uvědomil zlo, jímž je otroctví; pochopil také, že společenské otroctví má kořeny v hlubším otroctví, v otroctví srdce, v otroctví hříchu, z něhož nás Bůh osvobozuje. Jako křesťané jsme proto povoláni bojovat proti všem formám otroctví. Bohužel však otroctví, stejně jako kolonialismus, není minulou vzpomínkou. Bohužel. V Africe, kterou Comboni tolik miloval a již dnes zmitají mnohé konflikty, se „po politickém kolonialismu rozpoutal stejně zotročující »ekonomický kolonialismus« (...). Je to drama, před nímž ekonomicky vyspělejší svět často zavírá oči, uši i ústa. Proto znovu vyzývám: Přestaňte Afriku dusit – není to důl, který je třeba vytěžit, ani půda, kterou je nutno drancovat.“ (*Setkání se státními představiteli*, Kinshasa, 31. ledna 2023)

Vraťme se zpět k příběhu svatého Daniela. Po počátečním období v Africe musel ze zdravotních důvodů misii opustit. Příliš mnoho misionářů zemřelo poté, co se nakazili nemocemi, a to kvůli nedosta-

tečné znalosti místních reálií. Pokud však ostatní Afriku opustili, Comboni nikoliv. Po čase rozlišování pocítil, že ho Pán inspiruje k novému způsobu evangelizace, který shrnul do těchto slov: „Zachránit Afriku Afrikou.“ (*Spisy*, 2741f) Není v tom nic z kolonialismu: je to silná intuice, která pomohla obnovit misionářské nasazení – evangelizovaní lidé nebyli jen „objekty“, ale „subjekty misie“. Svátý Daniel Comboni chtěl ze všech křesťanů učinit protagonisty evangelizačního působení. V tomto duchu také myslel a celistvě jednal – zapojoval místní duchovní a podporoval laickou službu katechistů. Katechisté jsou pokladem církve: jsou to oni, kdo jdou vpřed v evangelizaci. Takto Comboni pojímal i rozvoj člověka, pečoval o řemeslné a profesionální vzdělání, podporoval roli rodiny a ženy v proměně kultury a společnosti. Jak důležité je i dnes prosazovat víru a lidský rozvoj **zevnitř** misijních kontextů, místo aby se transplantovaly vnější modely, nebo se vše omezovalo

na neplodné poskytování vnější pomoci! Ani vnější modely, ani pouhá humanitární pomoc! Odvozujeme cestu k hlásání evangelia z kultury, z kultury jednotlivých národů. Evangelizace kultury a inkulturace evangelia jdou ruku v ruce.

Comboniho velké misionářské nadšení však nebylo primárně výsledkem lidského úsilí: nevedla ho k němu odvaha ani ho nemotivovaly pouze důležité hodnoty, jako je svoboda, spravedlnost a mír. Jeho

horlivost se rodila z radosti z evangelia, čerpala z Kristovy lásky a vedla k lásce ke Kristu! Svatý Daniel napsal: „Tak namáhavá a pracná misie, jako je ta naše, nemůže žít z pouhého zdání, z bezpáteřních jedinců plných sobectví a sebestřednosti, kteří se nestarají, jak by měli, o spásu a obrácení duší.“ Takto hovoří o dramatickém klerikalismu, který všechny křesťany, i laiky, vede ke klerikalizaci a dělá z nich, jak se zde píše, „bezpáteřné subjekty plné sobectví“. To je mor, který rozsevá klerikalismus. A Comboni dodává: „Je třeba rozněcovat láskou, která má svůj zdroj v Bohu a v lásce ke Kristu; a když někdo opravdu miluje Krista, pak jsou mu čímsi libým i nedostatky, utrpení, ba i mučednictví.“ (*Spisy*, 6656) Jeho touhou bylo vidět horlivé, radostné a oddané misionáře: misionáře, jak napsal, „svaté a schopné“. [...] Za prvé: svaté, to znamená vzdálené hříchu a pokorné. Ale to nestačí: „Potřebujeme lásku, která misionáře uschopňuje.“ (*Spisy*, 6655) Zdrojem misionářské schopnosti je tedy pro Comboniho láska, zejména horlivé přisvojení si utrpení druhých lidí.

Jeho evangelizační vášně ho navíc nikdy nevedla k tomu, aby jednal jako sólista, ale vždy ve společenství, v církvi. „Mám jen svůj život, který mohu zasvětit spásě těchto duší,“ napsal, „přál bych si, abych jich měl tisíc, které bych pro tento účel vydal.“ (*Spisy*, 2271)

Bratři a sestry, svatý Daniel svědčí o lásce Dobrého pastýře, který vychází hledat ztracené a dává svůj život za stáde. Jeho horlivost byla energická a prorocká v odporu proti lhotejnosti a vyřazování. Ve svých listech se zkormouceně dovolával své milované církve, která příliš dlouho zapomínala na Afriku. Comboniho snem je církev, která se spojí s křížovými v dějinách, aby s nimi prožila vzkříšení. V tuto chvíli vám doporučuji, abyste pomysleli na křížované našich současných dějin: muže, ženy, děti, staré lidi, všechny, kteří jsou křížováni kvůli nespravedlnosti a nadvládě. Mysleme na ně a modleme se. Comboniho svědectví jako by opakovalo nám všem, mužům a ženám církve: „Nezapomínejte na chudé, milujte je, protože v nich je ukřížovaný Ježíš, který čeká na své zmrtvýchvstání.“ Nezapomínejte na chudé: před příjezdem sem jsem se setkal s brazilskými zákonodárci, kteří

Listopad

Vměsíci, ve kterém padá listí, jde světem vždy znovu a obzvláště naléhavě poselství o umírání.

Smrt je přírodní zákon, neúprosný, strašný, a současně majestátní zákon.

Smrt je také trest. Když se díváme na smrt, pak vidíme, jak je tomu s hříchem: že je to znehodnocení, sestup z výše svobody do otroctví, znovuupadnutí na nižší stupeň.

Smrt je konec doby naší zkoušky, okamžik, kdy bude vysloven konečný ortel o nás. Církev nás učí, že v okamžiku smrti nastupuje náš osobní soud, který jednou provždy rozhodne o hodnotě nebo nehodnotě každé duše. Můj Bože, jaký to musí být blesk, který nás prosvítí až do poslední nitky, který vynese na světlo nejtajnější hnutí naší duše, který nezanechá nejmenší pochybnosti o podstatě a hodnotě našich jednání a našeho života! Ale budme si jisti: smrt to jen vynese na denní světlo. To, co ohlásí, to už všechno bylo v nás. Teprve když budeme za hranicemi času, poznáme ortel o sobě i ortel o druhých. Je tu jedna výjimka: jsou lidé, kteří již odešli a jejichž věčný osud již známe. Víme, jak Bůh posoudil jejich život.

pracují pro chudé, kteří se snaží podpořit chudé pomocí a sociální spravedlností. A nezapomínají na chudé: pracují pro ně. Vám proto říkám: nezapomínejte na chudé, protože právě oni vám otevrou dveře do nebe.

Životopis italského světce Daniela Comboniho

Daniele Comboni se narodil 15. března 1831 v Limone sul Garda (Brescia – Itálie). Zasvětil svůj život Africe (1849) a realizoval projekt, kvůli němuž od roku 1857, kdy se do Afriky vydal poprvé, několikrát riskoval život na vyčerpávajících misijních výpravách. S jistotou, že se Afričané sami stanou protagonisty své vlastní evangelizace, vytvořil projekt „Záchranu Afriky Afrikou“ (*Plán z roku 1864*). Jako prorocký hlas oznamuje celé církvi, zejména v Evropě, že nadešla hodina spásy afrických národů. Proto neváhal a jako prostý kněz se představil na I. vatikánském koncilu, aby požádal biskupy, aby se každá místní cír-

A to všechno byli ti hodní lidé, kteří se stali světci. Není to myšlenka plná útěchy, která projasňuje smrt Kristových učedníků? A je tu útěcha ještě jasnější:

Smrt je pro svaté, pro dobré, pro spravedlivé, návratem k Bohu a k Boží věčnosti. Komu se smrt jeví v tomto světle, pro toho ztrácí svou hrůzu, pak už není ničím nevyhnutelným, nýbrž něčím vytouženým.

Konečně může být smrt zjevením naší lásky k Bohu. Může být tou nejkrásnější bohoslužbou, jakou jsme kdy slavili, nejdokonalejší modlitbou, nejkrásnějším úkonem lásky a věrnosti, nejvznešenějším klaněním Bohu, jakého jsme schopni.

Tak jako se Ježíš připravoval na smrt, když svůj život proměnil na život oběti, která byla korunována smrtí, tak můžeme i my proměnit svůj život na oběť Bohu za spásu světa. To je nejlepší příprava na smrt. A nejkrásnější modlitbou umírajícího, kterou může vyslovit, je modlitba sebeobětování:

Hle, přináším ti, Otče, svůj kalich života. Je nyní plný. Podávám ti jej...

Zdroj: Archiv Světla

kev zapojila do obrácení Afriky (*Postulatum*, 1870). S odvahou na tehdejší dobu neobvyklou jako první zapojil do misii ve střední Africe misionářské sestry a v roce 1872 založil vlastní institut sester zasvěcených výhradně misiím: Misionářské sestry comboniánky. Veškeré své síly věnoval Afričanům a bojoval za zrušení otroctví. V roce 1877 byl vysvěcen na biskupa a jmenován apoštolským vikářem pro střední Afriku. Zemřel v Chartúmu (Súdán) 10. října 1881, 6. dubna 1995 byl uznán zázrak, který se stal na jeho přímmluvu ve prospěch afrobrasílské dívky Marie José de Oliveiry Paixão, a 17. března 1996 byl blahorečen Janem Pavlem II. ve Svatopetrském chrámu. V prosinci 2002 byl uznán druhý zázrak učiněný na jeho přímmluvu ve prospěch súdánské muslimské matky Lubny Abdel Aziz a 5. října 2003 byl Janem Pavlem II. kanonizován ve Vatikánské bazilice.

*Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs>
(Redakčně upraveno)*

Heřman Josef (6)

„To je pravda!“ potvrdil Heřman rozhodně. „O tom mi už často vyprávěla sestra Radegunda z kláštera svaté Voršily. Ale jak to bylo dál s křížovou výpravou?“

„No, potom jsme jeli do Svaté země!“
„A ... a?“

„A potom mi ustřelili nohu, holomci jedni nevěřící!“ nařikal švec.

„A která města jste potom dobyli?“ chtěl vědět Heřman.

„Jo, to...“ starý křížák se pomalu poškrábal na hlavě, neboť o neslavném výsledku turecké války nerad mluvil. „To budu vyprávět příště.“

„Kdy vyrazí příští křížová výprava?“ vyzvídá Heřman.

„Nevím, jestli ještě někdy někdo vy-táhne,“ odpověděl smutně švec, „možná že náš nový císař Friedrich se toho ještě jednou odváží. Papež mu to určitě radil, loni při korunovaci. A vypadá to, že je ten náš císař bojovně povahy.“

„Já potáhnu taky, až nový císař pojede do Svaté země!“ vykřikl hoch pohotově.

„Potom tedy já půjdu také!“ prohlásila rozhodně Markéta.

„Ne, ty zůstaneš doma a budeš si utírat slzy do zástěry!“ rozhodl budoucí křížák.

Švec Martin se tomu velice smál. Táta Kryštof si mumlal cosi nesrozumitelného

a paní Marie tiše pokyvovala hlavou. Najednou vykřikla Markéta: „Ó, škoda, kočka je pryč!“ Asi to nevděčné zvíře dezertovalo během kolínské křížové výpravy otevřeným oknem.

„Půjdemě ji hledat!“ rozhodl Heřman a tázavě se podíval na matku.

„No, jen běžte!“ dovolila jim paní Marie. Chlapec chytl Markétu za ruku a vyběhli ze dveří.

„Máte velmi zvláštní dítě, Kryštofe!“ řekl švec zamyšleně a díval se ke dveřím, kterými právě děti zmizely. „Ptát se ten kluk tedy umí, že jde jednomu z toho hlava kolem. A jaké oči má to dítě, oči...!“

„Já také nevím, kde se to v tom klukuvi bere,“ míní Kryštof přemýšlivě.

Paní Marie mlčela. Ale už od narození hocha věděla, že jí Bůh skrze toto dítě dal zvláštní požehnání.

„Ta kočička určitě běžela na hřbitov, tam je hodně stromů,“ řekl Heřman.

„Nejspíš je opravdu na hřbitově.“ Kráčeli nahoru Štěpánskou ulicí, kolem kapitulního kostela až ke starému hřbitovu. „Boží pole“ patřilo ke kostelu svatého Mergena. Ale ani na hřbitově nemohli kočičku najít.

„Možná měla žízeň a potom běžela ke kašně na obilném trhu,“ mínila Markéta.

„Nebo je v Nebeské ulici,“ namítl Heřman. „Ještě by mohla být u krámků na tržišti.“

„To bychom ji mohli ještě dlouho hledat. Pojď, půjdeme ke svatému Mergenu!“

Tak šli spolu, ruku v ruce, do krásného starého kapitulního kostela. Zastavili se před dveřními křídly ozdobenými dřevorezbu.

Ach, to byla nádhera! Celý život Pána Ježíše, od jeho zvěstování v Nazaretě až po nanebevstoupení byl zde mistrně vyřezán do starého dřeva. Děti se na tu nádheru nemohly dosyta vynadávat. Viděly tam psa, který stáhl ocas mezi nohy, když anděl zvěstoval pastýřům poselství, také volka a osla, kteří zahřívají Dítě v jeslích svým dechem. Obdivovali zlého krále Heroda, útěk do Egypta, Zachea na fíkovníku a mnoho jiných krásných věcí. A Heřman to uměl malé Markétě pěkně všechno vysvětlit. Ze strany se na něj ob-

*Jean-Guillaume Carlier (1638–1675):
Mystická svatba svatého Heřmana Josefa
ze Steinfeldu (Wikipedia)*

divně dívala a řekla: „Ty snad víš všechno, Heřmane!“

„Všechno ne, Markéto,“ bránil se rozhodně hoch. Najednou zvolal: „On ji má, Markéto, on ji má také!“

„Kdo co má?“ ptalo se děvče.

„Svatý Josef!“

„Ale co, co má?“

„No přece chudobu, tu špatnou chudobu, jak říkal táta.“

„Ale jak to, že má tu špatnou chudobu?“

„No, podívej se ještě jednou na obrázek útěku do Egypta. Tam vidíš, jak svatý Josef vede osla. Má snad u sebe velký koš s jidlem?“

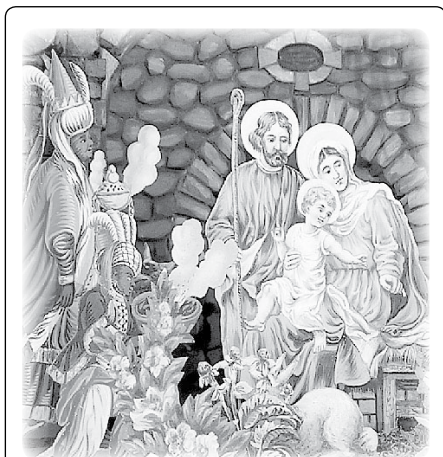
„Ne, nic takového nevidím!“

„Tak vidíš! Jenom svoji poutnickou hůl má na rameni a na ní uzlík s troškou něčeho k jídlu!“

„Asi velké klobásy!“ řekla vesele Markéta a tleskala rukama.

„Ne, kdepak, to určitě nejsou klobásy. To jsou preclíky!“ rozhodl Heřman. „Víš, takové preclíky jako ty, které rozdává paní Iburga o svátcích u klášterní brány. To je jisté. Když utíkali do Egypta, šli kolem svatého Mergena a od naší paní kuchařky dostali dva preclíky, jeden pro sv. Josefa a jeden pro naši milou Pannu Marii.“

„Ty taky víš všechno!“ podivovalo se znovu děvče.

PUZZLE BETLÉMA, 20 - 2 028 dílků

Cena 180-500 Kč

Objednávky:

Římskokatolická farnost Třebíč-město,

Martinské nám. 20, 674 01 Třebíč

tel. 728 133 220

trebicmartin@volny.cz

Více na www.trebicmartin.cz.

„A tady můžeš vidět, že svatý Josef ji měl taky, tu chudobu, když si musel u sv. Mergena brát preclíky. A proto není chudoba špatná. Svatý Josef také nebyl špatný, byl to světec. A proto je chudoba taky svatá!“

Chvilí oba mlčeli. Markéta přemýšlela o tom všem, co povídal Heřman, a jestli je chudoba opravdu svatá. Ale nakonec ji napadlo něco docela jiného.

„Je to opravdu jisté, že půjdeš na křížovou výpravu?“ zeptala se.

„Úplně jisté!“ řekl pevně Heřman.

„A kde je vlastně ta Svatá země?“

„Ó, moc a moc daleko. Tam bydlí pohani.“

„Kdo bydlel v Egyptě, když tam Josef s Marií a Ježíšem šli s těmi dvěma preclíky?“

„No přece taky pohané, to je jasné!“

„Ale svatý Josef s sebou neměl žádný meč, aby ty pohany pobil. Měl přece jenom hůl a ty preclíky.“

DUCHOVNÍ ČETBA

„Ten měl s sebou Marii, která měla v náručí Ježíška. To přece vidíš na obraze. To se pohani určitě obrátili, když jim Josef ukázal Marii a Spasitele.“

„Co je potom lepší, pohany pobít, nebo obrátit?“ ptala se napjatě Markéta.

„Jistěže je lepší je obrátit!“

„No, a to teda nemůžeš do Svaté země jít jako křížák, ale musíš si od paní Iburgy vzít dva preclíky a pohanům ukázat Marii a Ježíše; potom se určitě obrátí.“

Heřman dlouho tiše přemýšlel.

„Myslím, že máš pravdu! Kdybych mohl být jako svatý Josef, ukázal bych Marii a Ježíše všem lidem na celém světě. Paní Iburga by mi nakonec mohla těch preclíků dát víc!“ dodal zamyšleně.

„Jo, to by mohla!“ přitakávala radostně Markéta.

(Pokračování příště)

Podle W. Hünermann:

*Hermann Josef, der Mönch von Steinfeld.
Verlag der Buchgemeinde, Bonn 1939*

Statistika agentury Fides ke Světovému dni misí

Na světě je 1,37 miliardy katolíků a celkový nárůst počtu věřících činí 16,2 milionu. Nárůst se týká všech kontinentů kromě Evropy (kde došlo k poklesu o 244 000 pokřtěných). Nejvýraznější vývoj je v Africe, která přijímá 8,3 milionu nových pokřtěných věřících a celkově přesahuje 265 milionů. Následuje Amerika (+6,6 milionu katolíků, čímž celkový počet věřících dosáhl 660 milionů); Asie, kde nárůst činí asi 1,5 milionu katolíků, takže počet věřících přesahuje 153 milionů, a Oceánie s nárůstem 55 000 katolíků a celkovým počtem 11 milionů věřících. Tyto údaje pocházejí ze statistiky, kterou u příležitosti Misijní neděle, připadající na 22. října, zveřejnila agentura Papežských misijních děl. Dokument, který čerpá údaje z vydání *Statistické ročenky církve 2023* (s údaji aktualizovanými k 31. prosinci 2021), provádí srovnání a uvádí procenta nárůstu či poklesu církevního personálu (kněží, řeholníků, řeholnic, seminaristů, katechetů) ve srovnání s předchozím rokem a nabízí tak přehled o životě všeobecné církve.

Z celosvětové populace, jejíž počet byl spočítán na 7,78 miliardy lidí, představují katolíci 17,6 procenta, zatímco na úrovni kontinentů je procento věřících v Americe 64, v Evropě 39,5, v Oceánii 26, v Africe 19,38 a v Asii, kontinentu, který je domovem dvou třetin lidstva, 3,3 procenta.

Dokumentace potvrzuje, že právě mladé církve (tento výraz nahradil rozlišování mezi církvemi starobylé tradice a církvemi na misijních územích) jsou slibným znamením pro budoucnost katolického společenství. To je vidět například na analýze počtu nových kněží, kterým bude svěřena pastorační péče o farní společenství. Na světě je přibližně 407 000 kněží: Evropa (-3 632) je opět tou, která zaznamenává trvalý pokles, kde však v absolutních číslech zůstává počet kněží na kontinentu nejvyšší: 160 000 osob. Amerika vykazuje -963 a celkový počet kněží činí 119 000. Nárůst je zaznamenán v Africe

(+1 518), která tak dosahuje 52 000, v Asii (+719) s více než 71 000 kněžími, v Oceánii (+11), která dosahuje 4 500 kněží. Stejně významná je statistika o seminářích: v Africe je přes 33 000 studentů v tzv. velkých seminářích, kteří již studují teologii a připravují se na kněžské svěcení, v Asii 32 000 a v Americe 28 000, zatímco v Evropě je jich 14 000 a v Oceánii 960. Takzvaných menších seminaristů, tedy seminaristů ve věku druhého stupně základní školy a středních škol, je přes 54 000 v Africe, 23 000 v Asii, téměř 10 000 v Americe, 7 000 v Evropě a 195 v Oceánii.

Při analýze těchto údajů si lze všimnout absolutního prvenství afrického kontinentu, který zaznamenává plusové znaménko ve všech odvětvích; také v Asii prožívá církev expanzivní fázi, i když v mnoha zemích jsou katolíci malým stádcem. Ve světadilu, kde papež František od roku 2014 navštívil patnáct zemí, naposledy Mongolsko, jsou křesťané tvořivou menšinou, která slouží každému člověku, upozorňuje indický teolog Thomas Menampampil, emeritní arcibiskup z Guwahati, a připomíná, že v posledních desetiletích se počet katolíků v Asii zvyšuje v průměru o 4–5 % ročně. Mezi nimi hrají rozhodující roli laičtí katecheti či katechisté, kteří pravidelně navštěvují věřící ve vesnicích v odlehlých oblastech, kam kněží docházejí jen zřídka. Podle agentury Fides jich je na celém světě 2,8 milionu: asi 1,5 milionu v Americe, 458 000 v Africe, 375 000 v Asii (na posledních dvou jmenovaných kontinentech jejich počet roste), 480 000 v Evropě, 12 000 v Oceánii. Na všech kontinentech pomáhají posilovat víru křesťanů, vedou modlitby a organizují charitativní díla, ale často jsou také jako autentičtí misionáři pověřeni prvním hlásáním víry.

*Zdroj: <https://www.vaticannews.va/cs.html>,
21. 10. 2023*

Pondělí 13. 11. 2023

6:05 Bol som mimo: Jan Eriksen **7:15** Absolventi: Július Michník **7:55** Dudácké štandrie: Chodské slavnosti 2015 **9:00** Živě s Noe [L] **9:15** Vezmi a čti: Říjen 2023 **9:30** Outdoor Films s Adélovou Voráčkovou: Extrémní dálková běžky **10:55** Groteský Laurel a Hardyho: Představení **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Island – Napříč ledovou pustinou **13:20** Obnova objektu Libušín po požáru **14:00** Příběhy odvahy a víry: Oleg Senin (3. díl): Kázání ve tmě **14:25** Hanácká svajba **15:25** Noční univerzita: Radim Kuchař – Můj život s Bohem, nebo Boží život se mnou? **16:00** V souvislostech **16:20** V pohorách po horách: Siná – Nízké Tatry **16:30** Libanon – Světlo v chaosu **17:00** Poníky, Poníky **18:00** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **18:05** Zvědavka a Kouzelník: Papučky **18:10** Příroda kolem nás: Rozmanité druhy naší přírody (slon indický, kudlanka nábožná a straka obecná) **18:30** Robert Křesťan – Druhá tráva na Mohelnickém dostavníku 2015 (2. díl) **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír [L] **19:45** Přejeme si... **20:05** Když bolí tělo [L] **21:10** ARTBITR – Kulturní magazín [P] **21:20** Nic než národopis **22:05** Kulatý stůl **23:25** Láska **0:00** Letem jazzem (11. díl): Jak se hraje, když se nehraje? **1:05** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 14. 11. 2023

6:05 Bol som mimo: Peter Lipták **7:05** Jak potkávat svět: S Johankou a Miriám Hanikovými a Jakubem Junkem **8:35** Zachraňme kostely: Kostel sv. Máří Magdalény v Krasíkově **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** Benin – cesta návratu **9:35** V souvislostech **10:00** Noční univerzita: Ondřej Szturc – Přípraven **10:35** Svatá Kateřina Labouré: Tichý posel Lásky **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Dokořán **13:35** Opřu se o florbalovou hůl **14:05** Okřídlení sousedé: Jiříčky a vlaštovky **14:20** 800 let Sekulárního řádu svatého Františka **14:50** Groteský Bustera Keatona: Frigo plave **16:00** Muzikanti, hrajte **16:35** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **16:45** Za tajemstvím šumavských lesů **17:35** Poutníci času: S Veronikou Jiříčkovou **18:00** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **18:05** Zvědavka a Kouzelník: Pusinky **18:10** Animované příběhy velikánů dějin: Helen Keller (1880–1968) **18:40** V pohorách po horách: Moravský kras **18:50** Zpravodajské Noeviny: 14. 11. 2023 [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Štěstí trochu jinak **19:45** Přejeme si... **20:05** Výpravy do divočiny: Migrace ptáků [L] **21:10** Burkina Faso – Vnitřní uprchlíci [P] **21:40** Terra Santa News: 8. 11. 2023 **22:05** Koncert na hladině Vltavy: NAVALIS 2023 **22:45** Zambie – Láska proměněná v činy **23:20** Lidé z cest **0:35** Pustevny **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 15. 11. 2023

6:05 Bol som mimo: Vďaka Bohu za Cenacolo! – Vladimír Bočev a Martin Hoblík **7:05** V pohorách po horách: Ondřejník – Moravskoslezské Beskydy **7:15** Zpravodajské Noeviny: 14. 11. 2023 **7:35** Noční univerzita: Radim Kuchař – Můj život s Bohem, nebo Boží život se mnou? **8:10** Dopisy z rovníku **9:00** Generální audience papeže Františka [L] **10:05** Zelená poušť **11:05** Rostislav Herrmann – Tušení řádu **11:30** Živě s Noe [L] **11:45** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** (Ne) Mizející svět: MFF Strážnice 2023 **14:35** Když bolí tělo

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

- Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
- Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

ZMĚNA PROGRAMU VYHRAZENA

15:40 Zpravodajské Noeviny: 14. 11. 2023 **16:05** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře **17:30** Terra Santa News: 15. 11. 2023 [P] **18:00** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **18:05** Zvědavka a Kouzelník: Zajíček a veverka **18:10** Strýček Emu: Anežka Česká **18:20** Joy – Krása motýlích křídel **18:30** Daruj písničku (3. díl) [L] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Chlapi na útěku **19:45** Přejeme si... **20:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze [L] **21:05** Adorace [L] **22:10** Noční univerzita: Markéta Kutilová – Válka o Náhorní Karabach **23:50** Příběhy odvahy a víry: Oleg Senin (3. díl): Kázání ve tmě **0:20** Generální audience papeže Františka **0:40** Zachraňme kostely: Kostel sv. Petra a Pavla v Bernartcích **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 16. 11. 2023

6:05 Bol som mimo: Od teraz po tvojom – Denis Blaho **7:10** ARTBITR – Kulturní magazín **7:20** Poutníci času: S Veronikou Jiříčkovou **7:40** Zimbabwe – Z temnoty **8:00** Terra Santa News: 15. 11. 2023 **8:20** Burkina Faso – Vnitřní uprchlíci **9:00** Živě s Noe [L] **9:20** V pohorách po horách: Strážov – Strážovské vrchy **9:30** Kulatý stůl **10:50** Groteský Harolda Lloyd: Jeho výsost Lišák **11:15** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Pálava – Pavlovské vrchy **11:30** Živě s Noe [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Malý princ: Koncert Filharmonie Hradec Králové **14:25** Generální audience papeže Františka **14:50** Jak potkávat svět: Sourozenci Klánští **16:20** Zpravodajské Noeviny: 14. 11. 2023 **16:40** Kambodža pohledem zblízka **17:05** Petrkov 13 [P] **18:00** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **18:05** Zvědavka a Kouzelník: Pojďme, děti, spát **18:10** Ovečky: 33. neděle v mezidobí (A) [P] **18:40** Železné hory **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Setkání: Pavel Bělobrádek – poutní místo Rokole **19:45** Přejeme si... **20:05** Cvrlikání SPECIÁL: Spirituál kvintet **21:30** Lednický park vypravuje **22:00** Pod lampou [P] **0:05** Kde končí Evropa III.: Balkán: Zůstat či odejít? **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 17. 11. 2023

6:05 Noční univerzita: Prof. Jan Sokol, CSC. – Naděje, zázraky a svoboda **6:55** Kmochův Kolín: Gloria **7:55** Když bolí tělo **9:05** Stopy ve sněhu **10:00** Mše svatá na poděkování Bohu a sv. Anežce České za dar svobody Praha, kostel sv. Jakuba [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Nebojte se...: Ptejte se kněze **13:05** Velehrad v době nesvobody **13:30** Můj chrám: Profesor Jan Royt, prorektor Univerzity Karlovy, v katedrále svatého Víta, Václava a Vojtěcha **14:00** Živě z Národní třídy [L] **15:05** Setkání: Stanislav Šec – Meditační zahrada v Plzni – Památník obětem zla **15:15** Církev a Revoluce: Debata o roli církve v listopadových událostech 1989 **16:10** Harfa Noemova:

Má vlast – Vltava **16:30** Jan Bula – Mučednická smrt a proces blahověření **16:50** Výpravy do divočiny: Migrace ptáků **18:00** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **18:05** Mašinky (1. díl): O neposedné kolejnici **18:15** Noemova Archa **19:05** Groteský Laurel a Hardyho: Šéfkuchař **19:30** Setkání: Pavel Svoboda – kostel svatého Jakuba Většího v Přelouči **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Něco málo o svobodě **19:45** Přejeme si... **20:05** Anežka Česká **21:05** Jak potkávat svět: S Martou Kubišovou **22:35** Pešky hezky česky: Cyrilometodějská stezka **22:55** Má vlast: Kroměříž **0:20** Cenakolo: Svědectví o lásce, milosrdenství a přátelství **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 18. 11. 2023

6:05 Klapka s... (1. díl): Alenou Krejčovou **7:05** 100 let na Svatém Hostýně: Sto let od korunovace milostné sochy Panny Marie Svatohostýnské **7:55** Sedmihlásky (90. díl): Když jsem byl maličký pacholíček **8:00** Ovečky: 33. neděle v mezidobí (A) **8:25** Bratr oheň: Protest proti řádovým pravidlům **8:50** Strýček Emu: Anežka Česká **9:00** Animované příběhy velikánů dějin: Helen Keller (1880–1968) **9:40** Zpěváčci: MFF Strážnice 2023 [P] **11:20** V pohorách po horách: Hruboskalsko **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Pod lampou **14:15** Slovo na neděli: 33. neděle v mezidobí [P] **14:35** Jam Session – Švýcarsko **14:45** Groteský Laurel a Hardyho: Výběrčí najemného **15:15** Outdoorová videa Štěpána Dvořáka: Korsika **16:00** Harfa Noemova: Koncert Zürcher Sängerknaben – chlapeckého sboru **16:30** Mše svatá ke Světovému dni předčasně narozených dětí: Bazilika sv. Petra a Pavla na Vyšehradě [L] **18:10** Příběhy odvahy a víry: Babička Věra (4. díl): Láska a Naděje **18:40** Poutníci času: S Jiřím Sázelem **18:55** V souvislostech [P] **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Dědek a jeho kreslený svět: Druhá půlka života **19:45** Přejeme si... **20:05** Poletuchy: Na skok do lázní [P] **20:50** Všechno, o čem sníš **22:35** Dobrodružství před kamerou **23:30** Svět – Neobyčejné ženy **0:05** Duchovní krajina Novohradských hor: Krajem zaniklých vesnic pod Kamencem **0:35** Expedice – ptáci Třeboňska **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 19. 11. 2023

6:05 Klapka s... (2. díl): Janem Vačlenou **7:05** Groteský Laurel a Hardyho: Nástrahy pijáctví **7:30** Autumn – Podzim **7:35** V pohorách po horách: Mosty u Jablunkova – Bílý Kříž, Moravské Beskydy **7:45** Slovo na neděli: 33. neděle v mezidobí **8:10** ARTBITR – Kulturní magazín **8:20** Cvrlikání SPECIÁL: Spirituál kvintet **10:00** Mše svatá v rámci Světového dne chudých: Vatikán, bazilika sv. Petra [L] **11:40** Přejeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Františka [L] **12:20** V souvislostech **12:40** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne [P] **13:20** Muzikanti, hrajte **14:00** Poletuchy: Na skok do lázní **14:45** Všechno, o čem sníš **16:30** Poutníci času: S Janem Šídlem **16:50** Letem jazzem (7. díl): Pohled na jazzovou tvorbu **18:00** Sedmihlásky (89. díl): Cantilenae sacrae Bohemicae **18:05** Ovečky: 33. neděle v mezidobí (A) **18:30** Bratr oheň: Antonínovy povinnosti **18:55** Strýček Emu: Cecilie [P] **19:05** Setkání: Marek Sovka – Branišovice **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Temptation 2 – Letání **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Jako černá deka **19:45** Přejeme si... **20:05** Náš papež **21:15** Cena Celestýna Opitze: Brno, sál Konventu Milosrdných bratří **23:15** Výpravy do divočiny: Migrace ptáků **0:20** Polední modlitba Sv. otce Františka **0:35** Zpravodajský souhrn uplynulého týdne **1:15** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 13. 11. o 20:30 hod.: Fara (Dieťaťko)

Prichádzajú Vianoce a kuchárka Gréta chce zrazu nečakane odísť z fary. Jej jediná dcéra sa vracia z Írska, no neprichádza sama. Prináša so sebou aj malé prekvapenie. Je to darček...? Zdá sa, že je to jeden z najkrajších darčiekov.

Utorok 14. 11. o 18:00 hod.: Trnavská novéna – svätá omša

Priamy prenos svätej omše z baziliky sv. Mikuláša v Trnave.

Streda 15. 11. o 10:15 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery (Múzeum milosrdného samaritána 1, dokument)

Hostinec Milosrdného samaritána je dnes archeologickým parkom, v ktorom sa nachádzajú staroveké židovské a kresťanské mozaiky, historické predmety, cisterny na vodu či samaritánske sarkofágy.

Štvrtok 16. 11. o 21:10 hod.: Medzi nebom a zemou

Publicistika Mariána Gavendu s hosťami o rôznych témach.

Piatok 17. 11. o 20:55 hod.: Nenápadní hrdinovia v zápase s komunizmom (1. časť, dokument)

Publicistický dokument o osudoch dvoch rádoých sestier z Kongregácie sestier sv. Cyrila a Metoda počas komunistickej totality. Pátranie po ich osudoch aj ich súčasnom pôsobení prostredníctvom mladých ľudí, ktorí komunizmus už nezažili. Dokument je venovaný 30. výročiu tzv. Nežnej revolúcie a pádu komunizmu v našej krajine.

Sobota 18. 11. o 20:30 hod.: Ako Pán Boh dá (film)

Ako Pán Boh dá je talianska filmová komédia od režiséra Edoarda Falconeho, plná vtipných dialógov a trefných pohľadov na spoločenské či sociálne schémy s optimistickým posolstvom: že je dôležité len jednoducho veriť.

Nedeľa 19. 11. o 20:40 hod.: Biskup Michal Buzalka (dokument)

Počas druhej svetovej vojny bol Michal Buzalka vojenským biskupom, čo komunistická moc zneužila ako zámienku k obvineniu z kolaborácie. V roku 1951 ho v bábkovom procese proti trom katolíckym biskupom odsúdili za vojenskú zradu, velezradu a špionáž.

BREVIÁŘ PRO LAIKY

11. – 18. LISTOPADU 2023

Změna v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 12. 11.		PO 13. 11.		ÚT 14. 11.		ST 15. 11.		ČT 16. 11.		PÁ 17. 11.		SO 18. 11.	
Antifona	1136	1262	1741	1961	1166	1295	1181	1311	1197	1329	1768	1990	1228	1363
Žalm	784	883	783	881	783	881	784	883	784	883	783	881	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	1136	1263	1864	1796	1166	1296	1182	1312	1198	1330	1769	1990	1593	1803
Antifony	1137	1264	1865	1797	1167	1296	1183	1313	1198	1330	1214	1347	1229	1364
Žalmy	1137	1264	813	914	1167	1297	1183	1313	1199	1331	1214	1347	1229	1364
Krátké čtení a zpěv	1140	1267	1865	1797	1170	1300	1186	1317	1201	1334	1770	1991	1232	1367
Antifona k Zach. kantiku	725	818	1865	1797	1170	1300	1186	1317	1202	1334	1780	2002	1593	1804
Prosby	1140	1268	1744	1963	1171	1300	1186	1317	1202	1334	1771	1992	1232	1368
Závěrečná modlitba	725	818	1866	1797	1171	1301	1590	1800	1591	1801	1592	1802	1594	1804
Modlitba během dne:														
Hymnus	1141	1269	1156	1285	1172	1301	1187	1318	1203	1335	1219	1353	1233	1369
Antifony	1142	1269	1157	1285	1172	1302	1188	1319	1204	1336	1219	1353	1234	1369
Žalmy	1142	1269	1157	1286	1172	1302	1188	1319	1204	1336	1219	1353	1234	1370
Krátké čtení	1144	1271	1159	1288	1175	1305	1190	1322	1206	1338	1221	1356	1236	1372
Závěrečná modlitba	725	818	1159	1288	1175	1305	1191	1322	1206	1339	1222	1356	1236	1372
Nešpory:														
SO 11. 11.														
Hymnus	1132	1258	1145	1273	1866	1798	1176	1307	1192	1323	1207	1340	1774	1995
Antifony	1133	1259	1146	1274	1867	1799	1177	1307	1193	1324	1208	1341	1224	1358
Žalmy	1133	1259	1146	1274	1747	1966	1177	1308	1193	1324	1209	1341	1224	1359
Kr. čtení a zpěv	1135	1261	1149	1277	1867	1799	1180	1310	1196	1327	1211	1344	1777	1999
Ant. ke kant. P. M.	724	818	725	818	1867	1799	1180	1310	1196	1328	1211	1344	1781	2002
Prosby	1135	1261	1149	1277	1750	1969	1180	1310	1196	1328	1211	1345	1778	2000
Záv. modlitba	725	818	725	818	1866	1797	1181	1311	1590	1800	1591	1801	1592	1802
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398

Liturgická čtení

Neděle 12. 11. – 32. neděle

v mezidobí

1. čt.: Mdr 6,12–16

Ž 63(62),2.3–4.5–6.7–8

Odp.: 2b (*Má duše po tobě žízní, Pane, můj Bože!*)

2. čt.: 1 Sol 4,13–18

Ev.: Mt 25,1–13

Pondělí 13. 11. – památka

sv. Anežky České

1. čt.: Mdr 1,1–7

Ž 139(138),1–3.4–6.7–8.9–10

Odp.: 24b (*Veď mě, Hospodine, cestou odvěkou!*)

Ev.: Lk 17,1–6

Úterý 14. 11. – ferie

1. čt.: Mdr 2,23–3,9

Ž 34(33),2–3.16–17.18–19

Odp.: 2a (*Ustavičně chci velebit Hospodina.*)

Ev.: Lk 17,7–10

Středa 15. 11. – nezávazná památka

sv. Alberta Velikého

1. čt.: Mdr 6,1–11

Ž 82(81),3–4.6–7

Odp.: 8a (*Povstaň, Bože, sud' zemi!*)

Ev.: Lk 17,11–19

Čtvrtek 16. 11. – nezávazná

památka sv. Markéty Skotské nebo sv. Gertrudy

1. čt.: Mdr 7,22–8,1

Ž 119(118),89.90.91.130.135.175

Odp.: 89a (*Navěky, Hospodine, trvá tvé slovo.*)

Ev.: Lk 17,20–25

Pátek 17. 11. – památka sv. Alžběty Uherské

1. čt.: Mdr 13,1–9

Ž 19(18),2–3.4–5

Odp.: 2a (*Nebesa vypravují o Boží slávě.*)

Ev.: Lk 17,26–37

Sobota 18. 11. – nezávazná sobotní památka Panny Marie

1. čt.: Mdr 18,14–16; 19,6–9

Ž 105(104),2–3.36–37.42–43

Odp.: 5a (*Pamatujte na dívky, které učinil Hospodin. Nebo: Aleluja.*)

Ev.: Lk 18,1–8

nebo nezávazná památka Posvěcení římských bazilik sv. apoštolů Petra a Pavla

1. čt.: Sk 28,11–16.30–31

Ž 98(97),1.2–3ab.3c–4.5–6

Odp.: srov. 2 (*Hospodin zjevil svou spásu před zraky pohanů.*)

Ev.: Mt 14,22–33

PRO HLUBŠÍ ŽIVOT Z VÍRY

V SRDCI TICHÁ

Basil Pennington • Z angličtiny přeložila Markéta Stinglová • Redakce Magdalena Moravová

Klasická učebnice křesťanské meditace – kontemplativní modlitby – pro začátečníky i pokročilé. Jejím autorem je trapistický mnich a kněz, který napsal přes 50 knih, získal licenciát z teologie a licenciát z kanonického práva. V roce 1951 vstoupil do řádu cisterciáků přísné observance (trapisté) v Opatství svatého Josefa ve Spenceru ve státě Massachusetts. V 70. a 80. letech 20. století se podílel na znovuoživení křesťanské tradice kontemplativní modlitby.

ALPHA BOOK • Brož., 120x195 mm, 330 stran, 448 Kč

BŮH A JEHO OBRAZ • NÁSTIN BIBLICKÉ TEOLOGIE

Dominique Barthélemy • Z francouzštiny přeložil Hyacint Ullman OP • Redakce Lenka Jeřábková • Odpovědná redaktorka Dagmar Kopecká

Tato kniha odhaluje fascinující biblický příběh o Bohu, který postupně očišťuje svůj obraz v srdcích lidí a obnovuje s nimi společenství lásky. Autor nejprve stručně seznamuje čtenáře s Písmem svatým a uvádí ho do problematiky Božího zjevení se a díla obnovy, které jsou charakteristické pro celou Bibli. Dále nabízí osm různých pohledů na biblické vyprávění, v nichž postupně představuje další a další vrstvy biblického poselství. Rozebírá vyprávění o ráji a pádu člověka, představuje postavy Joba, Mojžíše, krále Davida, proroky Izaiáše, Ozeáše a Jeremiáše, pojednává o Desateru a zlatém teleti, o Beránkově krvi a nakonec dává zaznít hlasu Parakléta – Přímluvce.

KRYSTAL OP, s. r. o. • Brož., 130x205 mm, 188 stran, 245 Kč

PRO DĚTI A KATECHETY

PRVNÍ ŽIVÝ BETLÉM

Fulvia Degl'Innocenti • Manuela Leporesi Přeloženo z italského

Ilustrovaná publikace pro děti vypráví příběh o tom, jak sv. František z Asissi postavil úplně první betlém na světě a jak se tato událost stala součástí oslav vánočních svátků. Marta a Lukáš se konečně dočkali dne, kdy se budou stavět jesličky. Babička přináší velkou krabici s figurkami a kulisami. Nejdřív jim ale vypráví příběh o tom, kdo tak učinil jako první. Byl to svatý František – stalo se to v italském městečku Greccio v roce 1223. Od té doby si lidé o Vánocích stavějí betlémy v kostelích i ve svých domovech. Někdy se dokonce spolu domluví a také udělají živý betlém, aby si připomněli, jak to asi vypadalo, když se Pán Ježíš narodil.

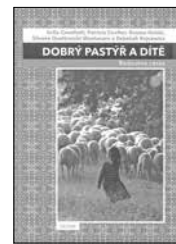
Paulínky • Váz., 215x285 mm, křídový papír, 24 stran, 279 Kč

DOBŘÝ PASTÝŘ A DÍTĚ • RADOSTNÁ CESTA

Sofia Cavalletti - Patricia Coulter - Gianna Gobbi - Silvana Quattrocchi Montano - Rebekah Rojewicz • Z angličtiny přeložily Renata Dostálková Macháčková a Marcela Fojtíková Roubalová • Odborná revize doc. dr. Ludvík Dřímál, Th.D., a Mgr. Marcela Fojtíková Roubalová, PhD.

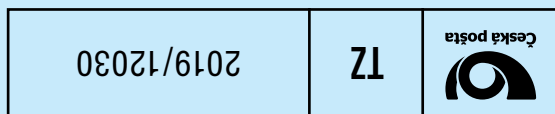
Vyšlo s církevním schválením. České vydání této knihy představuje sérii praktických námětů a základních návrhů, jak pomoci duchovnímu růstu dětí a vést je k plnosti štěstí. Kniha pomáhá hlouběji porozumět vnímání a prožívání víry u dětí předškolního věku.

*Stanislav Juhaňák - TRITON
Brož., 160x230 mm, 168 stran, 299 Kč*

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

779 00 Olomouc
Dolní nám. 24
Matice cyrilometodějská s. r. o.